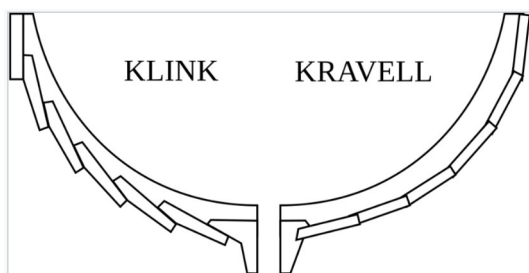

Ekan som fick namnet BLEKING.

Syfte och teknik

Året var 1984 och Blekinge Hembygdsförbund bestämde sig för att ha en symbol, en budkavle, för länet i form av en blekingseka. Hembygdsföreningen Facklan på Hällevik hade skickliga yrkesmän som åtog sig att bygga ekan och hembygdsförbundet stod för materialet. Föreningen ordnade plats i Fiskemuseet och byggde en 17 fots eka efter en ritning från 1870 utlånad av Blekinge museum. Ekan tjärades utvändigt och försågs med egentillverkade segel som färgats (ryats) rödbruna med björkbark. Repen, till seglens kanter (lik) och för att hissa seglen (fall), var slagna för hand i Hällevik.

En blekingseka är en klinkbyggd båt med en femkantig akterspegel. På en klinkbyggd båt ligger sidobräderna, borden som båten består av, omlott och nitas med kopparnit med tätning emellan dem. Till skillnad mot en kravellbyggd där borden ligger kant i kant.

Ekan kölsträcktes i januari 1984 inne i Fiskemuseet. Utanför hade man byggt en baslåda och den värmdes med en ångpanna. Man basade brädorna (borden) i värmen för att de skulle bli hanterliga och kunna böjas till den form som de skulle ha på båten. Det finns en regel som anger att brädor till bordläggning bör vara i baslådan 1 timme per 1 tums tjocklek.

Utförande

Det var en skicklig samling facklanmedlemmar som startade båtbygget. Presentation av dem finns på bilden nederst i dokumentet.

Dop och sjösättning

När ekan var färdig i slutet av april var det dags för dop och sjösättning. Dåvarande ordförande i Facklan, Gösta Andersson, berättade om ekan inför en stor publik. Ekan döptes i vatten från Skönabäcks källa. Dopförrättare var Blekinge Hembygdsförbunds ordförande Hans Wachtmeister och han döpte båten till BLEKING. Därefter sjösattes den och gjorde en premiärtur i hamnen.

Under pingstdagarna 1985 var medlemmar från Hembygdsföreningen Facklan på Skansen i Stockholm för att visa lokal kultur. Då togs båten upp dit på en båtkärra och var med under hembygdsgångarna.

Därefter, samma år, lämnades båten över till Facklan som ordnade ett lotteri på den. Vinnaren kunde inte ta emot båten utan Facklan gav en ersättning till honom. Båten köptes därefter av Bartilsons, far och son, och fanns under flera år i hamnen i Hällevik.

Åter till Facklan

Men en träbåt kräver mycket tid för årlig omvårdnad och tid saknades för ägarna, så båten skänktes tillbaka till Hembygdsföreningen Facklan. Med på bilden vid överlämningen är Jacob Bartilson, Jan-Inge Andersson, som tog emot båten och Lars Bartilson.

Det gick, under ett antal år, att låna båten för att prova på att segla i Hälleviksviken.

Ett minne på land

Men tidens tand tog ut sin rätt och båten var inte sjövärdig längre. Den ställdes på land i en ställning bredvid modellen av kulstången.

Den visar på det skickliga hantverk, att tillverka klinkbyggda båtar, som funnits på orten.

Världsarv

Så sent som 2021 upptog UNESCO tekniken att bygga båtar med klinkteknik till ett världsarv. Och BLEKING utgör numera ett ”Immateriellt världsarv” där den står.

Klinkbåtstraditioner med på Unescos internationella lista

År 2021 togs nordiska klinkbåtstraditioner upp på Unescos representativa lista över mänsklighetens immateriella kulturarv (*The Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity*). Nomineringen gjordes gemensamt av Danmark, Finland, Färöarna, Island, Norge, Sverige och Åland.

Båtbyggarna från vänster: Evert Nilsson, Ruben Ivarsson, Gösta Hellgren, Gösta Andersson, Ebbe Nordholm, Hugo Pilthammar, Hjalte Hilmansson, Torsten Nilsson och Sven Hellgren.

Akter om båten från vänster: Hakon van der Levin, Nils Mattsson och Henning Fogelström.

Bilden ovan finns på Facklans webbsida under menyn Galleri → Känner du igen... → Båtbyggarna